

על הפרק

הספריות הקטנות, המרכז לתרבות של הסתדרות העובדים, המחלקה לתרבות של הועד הלאומי, מחלקת התרבות של עיריית תל-אביב ואירגון המועצות המקומיות, כולם כאחד חייבים לשבת על מדוכה זו ולעשות מאמץ שישים קץ למצב שיש בו כדי לשמש מכשול רציני בדרך התפתחות העתידה של הספריות בארצנו.

*

העתונות העברית בארץ, וכן העתונות היהודית שבחוף-לארץ, מביאה מזמן לזמן ידיעות מקוטעות על גלגולי הספריות ואוצרות התרבות היהודיים שנשדדו בידי הנאצים. מוסד יהודי אחד באמריקה הגיע אחר חקירה ממושכת למספר של שלושה וחצי מיליונים ספרים וחמשת אלפים כתבי-יד וספרים יקרי-מציאות, שנשדדו מתוך 430 ספריות ומוזיונים יהודיים. אך למ ידיעה מוסמכת על גורלו של רכוש עצום זה וכן על הצעדים שנעשו לשם השבת הגזלה — טרם הגיעה אלינו. ידוע אמנם שמוסדות תרבות יהודיים בארץ ובחוף-לארץ מטפלים בדבר, אך פרטים מוסמכים על מצב הענינים (שנה וחצי לאהר מפלת הנאצים) טרם נתפרסמו. הציבור היהודי, וציבור עובדי הספריות במיוחד, יחזיק טובה לעוסקים בדבר אם יפרסמו במוקדם מה שניתן לפרסם בפרשה כאובה זו.

אחת התופעות המדאיגות בשטח הספרנות הארץ-ישראלית היא ההזנחה בחינוך ספרנים. יכול הספר העברי הולך וגדל משנה לשנה ויחד אתו יגדל הצורך בכינוס ואירגון. מספר הספריות בארץ גם הוא בסימן עליה תמידית ובחלל עולמנו מנסרות תכניות של מוסדות תרבות גדולים שיכילו בתוכם ספריות גדולות או קטנות וטרם נשאלה אצלנו השאלה: מנין נקח כוחות-עבודה לארגן ולנהל את הספריות החדשות (וגם הישנות)? לפני כשתי עשרות בשנים נשלחו לחו"ל — ביזמתו של אחד ספרן מרחיק ראות — עובדי ספריות צעירים להשתלמות ספרנית, אך מאז ועד עתה לא נעשה דבר וחצי-דבר למען חינוך מומחים בספרנות. בינתיים הגענו למצב משונה שאין כמעט בארץ ספרן מוסמך אחד שלא הגיע לגיל העמידה.

חוסר ספרנים מומחים נתן את אותותיו ברוב הספריות, ובמיוחד בספריות הקטנות. גם בשטחיה הנרחבים של הביבליוגרפיה העברית מורגשת עזובה מחמירה והולכת מפאת המחסור בידיים מאומנות. רבים כבר התריעו על כך, אך טרם נעשה דבר. כדאי איפוא שהמוסדות הנוגעים בדבר יתנערו לפעולה. האוניברסיטה העברית שזכתה לספריה הגדולה ביותר בארץ, היישוב הקיבוצי שבידו רוב מנין

השתלמות בעברית למשכיל המבוגר

(כתיב, דקדוק, אוצר המלים וסגנון)

מחירו
700
מא"י

יהודה רדאי

הצעד השני

700
מא"י
מחירו

סיפורים, קטעי רומנים, מהזות, שירים ומאמרים, בלויית תרגילים
הוצאת „בטאון“, תל-אביב, ת. ד. 1480
להשיג בכל בתי-המסחר לספרים.